

## **Május 8. Mihály megjelenése**

(Az arkangyal „eljövetelének” ünnepe.)

I. Gelázius pápa idejében (†496) Nápoly határában a pásztorok üldözöbe vesznek egy bikát, az hegyi barlangba menekül előlük; nyíllal próbálják leteríteni, ám a nyilak rendre lepattannak róla. Az esetet jelentik a püspöknek, aki háromnapos böjtöt és könyörgést rendel el; a püspöknek éjszaka megjelenik Mihály arkangyal és közli vele, hogy a bika barlangja az ő szent helye. (A Bikát jegyhónapjának eleje-közepén még nem lehet „elejteni”!). Templommá alakítják a barlangot, amelyben angyali seregek végzik az istentiszteletet.

A soproni Szent Mihály templomot középkori búcsúnapján zöld lombbal ékesítették.

Mihály megjelenése és az isteni gondviselés kapcsolatáról szóló mese gyönyörűen rávilágít ezen ünnep tartalmára. Fedics Mihály meséjében az Úr leküldi Mihályt a földi terekre, hogy egy háromgyermekes özvegyasszony lelkét vigye-vegye el. Az arkangyal, emberré válva megszanja a három gyermeket: egy év haladékot ad az özvegyasszonynak, s addig ő maga beáll parádés kocsisnak egy gazdag emberhez. A szerződésben kiköti, hogy senki előtt nem fogja megemelni a kalapját. Egyik alkalommal gazdájával a vásárban tartózkodván, egy koldus előtt mégis kalapot emel. Amikor gazdája kérdőre vonja azzal válaszol, hogy a koldus nem akárki: jobb vállán Jézus Krisztust, bal vállán Szűz Máriát, feje fölött magát az Atyaistent látta – s valóban láthatta is, angyal-léte okán. Mikor az egyesztendő leteltével az özvegyasszony lelkét elévitte a Teremtő Istennek, ő is felelősségre vonja dolga halasztásáért, mutatván neki az egyik búza szálában élő aprócska létezőt, hangsúllyal mondván: „Én ezen létező életéről is gondoskodom, honnan vetted, hogy nem törődöm majd az özvegyasszony három árvájával?” Mihályt megdorgálván meg is büntette azzal, hogy többet emberalakban nem jelenhet meg a földön. (Fedics Mihály meséje: Mihály megjelenése)

A szegényekben (népi vallásosságunk különösen a koldusban látta meg) jelenlévő Isten megsegítését a Szentírás alapozza, ezen szavaival: „Amikor az Emberfia eljön dicsőségében, és vele együtt az angyalok mindnyájan, akkor leül majd dicsőséges trónjára. (Mt. 25,31-32) Összegyűjtenek eléje minden nemzetet, ő pedig elválasztja őket egymástól, ahogyan a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. A juhokat a jobbára állítja, a kecskéket pedig a baljára. Akkor a király így szól a jobbja felől állóknak: ‘Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba az országot, amely nektek készült a világ teremtése óta. Mert éheztem és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, idegen voltam és befogadtatok engem, mezítelen voltam és felöltöztettetek, beteg voltam és meglátogattatok, fogságban voltam és eljöttetek hozzám.’ Akkor az igazak megkérdezik majd tőle: ‘Uram, mikor láttunk téged éhezni, és tápláltunk téged, vagy szomjazni és inni adtunk neked? Mikor láttunk, mint idegent, és befogadtunk, vagy mezítelenül, és felöltöztettünk téged? Mikor láttunk betegen vagy fogságban, és meglátogattunk téged?’ A király így válaszol majd nekik: ‘Bizony, mondom nektek: amikor megtettétek ezt egynek e legkisebb testvéreim közül, nekem tettétek.’ Ezután a balján levőknek ezt fogja mondani: ‘Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készült. Mert éheztem és nem adtatok enni, szomjaztam és nem adtatok inni, idegen voltam és nem fogadtatok be, mezítelen voltam és nem öltöztettetek föl, beteg voltam és fogságban, és nem látogattatok meg engem.’ Erre azok is megkérdezik: ‘Uram, mikor láttunk téged éhezni vagy szomjazni, mint idegent vagy mezítelenül, betegen vagy a fogságban, és nem szolgáltunk neked?’ Akkor ő így felel majd nekik: ‘Bizony, mondom nektek: amikor nem tettétek meg ezt egynek e legkisebbek közül, nekem nem tettétek meg.’ És elmennek majd, ezek az örök gyötremre, az igazak pedig az örök életre.» (Mt. 25,31-46)

A koldusban megjelenő Isten képe régi imádságaink egyikében így szerepel:

*„Jobb vállamon Jézus Krisztus,  
bal vállamon Szűz Mária,*

*fejem fölött Atyaisten.  
Kerülj kereszt, őrizz angyal!”*

Ezen imádság egyúttal zászlónkra is utal, hiszen ha függőlegesen maga elé tartja az ember (amit a kamaszodó gyermekek szívesen tesznek!), a zászló pirosa Jézus életadó áldozatát, zöldje Szűz Mária anyai óvását, a gerincet takaró fehérje pedig – amely a színek összessége – az Atyaistent idézi; a gerinc pedig az ember azon szerepére utal, mely szerint működésével az eget a földdel összekötheti. A piros-fehér-zöld színhármasa – népművészetünkben – már jóval a felvilágosodás hozta trikolor előtt jelenvaló volt.

### **Május 12-14. Pongrác, Szervác, Bonifác**

*(Ókeresztény vértanú; †304.; Püspök, vértanú; †304.; Püspök, vértanú; †303.)*

Fagyosszentek, Göcsejben „fagyosnapok”. Az ekkor jövő fagy a sarjadó vetéseket, különösen a nagyon, rakoncátlanul nekiszökkenőt, s a zsenge hajtásokat tönkretelheti. Magyar legendájukban ruháikkal nyomorult betegeket takartak be, s a névünnepeken támadt szokatlan hidegben ők maguk megfagytak, de pártfogoltjaik megmaradtak.

Úgy tartották régen, hogy „sok bort hoz a három ác, ha felhőt egyikén se látsz.” Az eleki németek trágyát égettek ilyenkor és félreverték a harangokat, hogy a pusztító fagyot elzavarják. A Szeged környékiek hitében csak a garabonciások tudják elzavarni a fagyosszenteket, azok „határt-égető” haragját. A garabonciás föltehetően népünk hitében nem ember képében élő személyiség volt, hanem jelenség; amely hasonlóképpen a középkori Európa Rosenkreutz-jelenéséhez akkor és ott jelent meg, ahol és amikor bajt kellett elhárítani. Ha nem ismerték föl, vagy nem részesült kellő fogadtatásban, akkor viszont bajt szaporított: esőt, vihart támasztott, jéggel verte el a határt.

Amint Sándor, József és Benedek, akik „zsákban hoznak meleget”, úgy a három „ác”, „Szervác, Pongrác, Bonifác” is – akár csak a háromkirályok – hárman vannak. A három ugyanis – az első páratlan számosság! – cselekvésre ösztönző, mozdulást valósító-varázsló erővel bír (a páros számok a kiegészülés, a szimmetria-párosság okán, a megnyugvás jelölői).

A Teremtő Isten földi életünkben, mikoris lelkünk e drága edényben, a testben megpróbáltatik, a megpróbáltatások egyike a három „ác” korai aratása: mindez akkor történik, mikor a környezetünkben már tövében erősödik az áldozatból megújult határ; amikor akár már az elbizakodás is belénk költözhet. Nemcsak a kinti határban, hanem az emberélet kerek egészében is jelenvaló tulajdonságot valósítva ezzel.

Természsósló-, és palántára üres nap e hármas névünnepe.